

CVETJE

z vertov svetega Franciška.

XXI. tečaj.

— V Gorici 1904 —

3. zvezek.

Za praznik sv. Jožefa.

«Kedor pa je varih svojega gospodarja,
bo čast dosegel.» Preg. 27, 18.

Varih svojega gospodarja je tisti, ki mu zvesto služi in ga váruje, koliker je v njegovi moči, vsake škode.

Gospodar nas vsih pa je Bog! Ali smo pa tudi mi njegovi varih? — Gotovo smo, ako mu zvesto služimo in branimo povsod, kjer je treba, njegovo čast.

Zvestemu varihu pa je obljubljeno plačilo: «Kedor pa je varih svojega gospodarja, bo čast dosegel.» In res! Kedor služi posvetnim gospodarjem, ako svoje delo zvesto opravlja, prejme, poleg navadnega plačila, tudi čast, to je: pridobi si dobro ime. Gospodar njegov ga hvali, hvalijo ga drugi, hvali ga delo samo. Tako si pridobi dobro ime.

Kaj pa tisti, ki služijo Bogu? Ali bodo oni mar brez plačila? Ne! Njih plačilo bo, ne le dobro ime tukaj na zemlji, temuč zlasti neizrečena čast v nebesih; zakaj Gospod sam govori: «Kedor pa je varih svojega gospodarja, bo čast dosegel.»

In glejte, dragi bravci, ravno te besede obrača sv. cerkev na sv. Jožefa in jih ponavlja na njegov praznik v

svojih molitvah. In kedo bo rekel, da ne po vsi pravici? Ako se že tisti imenuje varih svojega gospodarja, ki mu zvesto služi, kaj še le tisti, ki ga varuje prav v pravem pomenu besede?! In tak varih svojega Gospoda je bil sv. Jožef. Ne samo da mu je zvesto služil, ne samo da je branil njegovo čast, ne, ne samo to; temuč on je vároval nebeško dete, Gospoda svojega, kaker váruje skerbni oče svojega otroka.

Ko je namreč Marija spočela od sv. Duha, tedaj jo je sv. Jožef po naročilu angeljevem vzel k sebi, da bi bil varih nji in njemu, ki ga je nosila pod svojim srcem, da bi rešil čast obeh. On je spremljal svojo nevesto na poti v mesto Betlehem, iskal zanjo prenočišča in, ker ni bilo boljšega dobiti, jo je pripeljal v pastirski hlev. Tukaj pa so se dopolnili dnevi, in je porodila nebeško dete. In sv. Jožef, ki je dobro vedel, kedo leži v jaslích, je ponižno pokleknil in molil svojega Boga. Pa samo to bi bilo premalo! On jo bil namreč odločen za variha Sinu božjega. Zato je brez dvojbe sè svojo nevesto Marijo skupno poskerbel, da bi Novorojeni ne terpel mraza ali kake druge nadlege. Tako je bil sv. Jožef varih Jezusa Kristusa, ne le pri njegovem rojstvu, temuč že tudi prej. Zato nam oznanja po sv. cerkvi: «Naredil me je Gospod kaker očeta kraljevega in gospodarja vse njegove hiše.»¹⁾

Prišle pa so hude poskušnje za sv. Jožefa. Herod je namreč sklenil vmoriti Jezusa. Tedaj pa se je angelj Gospodov prikazal sv. Jožefu in mu rekel: «Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži v Egipt, in bodi tam, dokler ti ne porečem; zakaj Herod bo dete iskal.» Mat. 2, 13. In sveto pismo še pristavlja: «In je vstal in vzel dete in njegovo mater po noči in vgenil se v Egipt.» Mat. 2, 14.

To je vse povedano sicer jako kratko, ali koliko truda je stalo variha Kristusovega, sv. Jožefa! Sredi noči zapustiti svojo domovino, to ni kaj malega! Bežati pred morivci, to je strašno! Hiteti v daljne, neznane kraje, hiteti tje, kamer si ne želiš, to je nad vse hudo! In vse to je terpel sv. Jožef! Lehko bi bil zapustil svojo ženo Marijo, lahko

---

¹⁾ V brevirju za praznik sv. Jožefa.

bi se bil ločil od Jezusa in živel dalje mirno, kakor nekedaj. Da, še več! Lahko bi bil izdal nebeško dete hudobnemu Herodu in bi bil dobil brez dvojbe še veliko plačilo zato. Ali ne! Sv. Jožef se je zavedal, kaj je on, da je namreč varih nebeškega deteta; zato se ni obotavljal, ni pomišljal, ne! temuč hitel je, da bi rešil svojega várovanca. Rajši je šel v terpljenje, v pregnanstvo, kakor da bi se bil ločil od svojega Gospoda. Glejte, dragi bravci, vzor dobrega variha!

V tuji egiptovski deželi je sv. Jožef delal in se trudil po noči in po dnevi, da je mogel preživiti Jezusa in njegovo mater.

Ko se je po Herodovi smerti povernil sè svojo družnico nazaj v domovino, tedaj je ravno tako mej delom in trudom skerbil za dete in mater. Tu je vladala nekaj časa tiha zadovoljnost; pa ne dolgo. Saj vam je dobro znano, drago bravci, kako je šel dvanajstletni Jezus v Jeruzalem, kako je ostal v tempeljnu, kako sta ga Marija in Jožef cele tri dni iskala v velikih skerbeh. Sv. Jožef, dasi je dobro vedel, da je Jezus božje dete, da je Bog sam, vendar ni rekel: saj se ne more zgubiti, saj je Bog, torej naju bo lahko že sam našel; ne, tega ni rekel, temuč je hitel kot skerben varih za svojim varovancem in povpraševal po njem pri znancih in sorodnikih. In ni se prej vtrudil, kakor da ga je našel v tempeljnu mej učeniki, kjer mu je Marija v svojem in imenu Jožefovem milo potožila: «Sin! kaj si nama tako storil? Glej! tvoj oče in jaz sva te sè žalostjo iskala.» Luk. 2, 48. Žalost, ki jo je občutil sv. Jožef, ko je iskal svoje ljubo dete, ta žalost je živa priča, kako vdan varih mu je bil.

Ker je bil sv. Jožef varih svojega Gospoda, zato je pa dosegel tudi veliko čast. Le poslušajte, kaj pravi sv. pismo: «In jima je bil pokoren.» Luk. 2, 51. Sterme vpraša sv. Bernard: «Kedo, komu? Bog ljudem! Bog, pravim, ki so mu angelji podložni, kateremu se pokore njih knezi in oblasti, on je bil podložen Mariji, in ne samo Mariji, temuč tudi Jožefu.» ¹⁾ Kolika čast, koliko čudo! In zato pravi

---

¹⁾ Ravno tam.

ravno tisti sv. Bernard: «V hvali devic se poje kot nekaj posebnega, da hodijo za Jagnjetom, kamerkoli gre. Ketere hvale pa, misliš, je vreden tisti, ki celo pred jagnjetom hodi?»¹⁾ In tisti, ki je hodil pred Jagnjetom, to je pred Jezusom Kristusom, ki mu je bil vodnik, ki mu je bil varih, kedo drugi je kaker sv. Jožef? Zato stermiti, o človek, nad njegovo častjo!

To veliko čast je pa še poviševala okoliščina, da je bil sv. Jožef ženin najčistejše neveste, da je bil mož najsvetejše žene.

Komer je pa Bog že na tem svetu skazal tako veliko čast, kaj mu je pripravil še le na onem? Le poslušajte, kako moli sv. cerkev na praznik sv. Jožefa: «Zavoljo njegove zvestobe in krotkosti ga je posvetil (Bog) in ga izvolil izmed vsega človeštva.»²⁾

Zato se razlega in poje čast sv. Jožefu v nebesih in na zemlji. Zato vse spoznava sè sv. cerkvijo: «Pravični bo cvetel kaker lilija in se razcvital na veke pred Gospodom.»³⁾ Vse je prepričano o resničnosti besedi: «Kedor je varih svojega gospodarja, bo čast dosegel.»

Kaj pa mi? Ali nas nič ne mika čast sv. Jožefa? Ali nočemo za njim? O, gotovo bi radi šli vsi, prav vsi! Ali nikar ne pozabimo, da, kedor hoče čast, jo mora zaslužiti. Vedimo, da, ako hočemo biti poveljčani sè sv. Jožefom, moramo biti, kar je bil on, tudi mi, varih Gospodovi!

Ali nam je pa to mogoče? Gotovo! Saj smo rekli koj v začetku, da je varih svojega gospodarja ali gospoda tisti, ki mu zvesto služi. Ako si hočeš torej, dragi bravec, zaslužiti častno ime Gospodovega variha, — in prav nič ne dvojim nad tem, — o, tedaj hiti in spolni, kar ti je Gospod, tvoj Bog, naložil! Ne zapravljaj časa, ker ti je morebiti le še malo odmenjenega; in ako ti je tudi odločenih še veliko let, ali imaš mar zato pravico jih porabiti slabo, v škodo svoji duši? Gotovo ne! Zakaj Bog je tvoj gospodar, in njemu moraš služiti vsaki čas, vedno mu moraš biti zvest varih!

^{1, 2, 3)} Ravno tam.

Najlepša priložnost pa, biti zvest varih Gospodu, namr je presv. oljtarški zakrament.

Naš Jezus se rodi na oljarji v rokah mašnikovih vsaki dan. Glej, človek! kako lepo priložnost imaš, posnemati sv. Jožefa. Kaker je on v hlevčku pokleknil in molil svojega Boga, tako pridi tudi ti, poklekni in ga moli! Kaker ga je on varoval mraza, tako pridi tudi ti in ga ljubi z ognjem ljubezni!

Naš Jezus prebiva v tabernakeljnu kaker v pregnanstvu. Po zgledu sv. Jožefa pridite in ne ločite se od pregnanega Sinu božjega!

Naš Jezus je ostal v cerkvi, mej tem, ko smo se mi ločili od njega. O hitimo po zgledu sv. Jožefa nazaj v cerkev, da bomo spet našli Jezusa. In kaker je bil pokoren sv. Jožefu, tako bo pokoren tudi nam, pokoren, keder ga bomo prosili potrebnih milosti, pokoren vselej, keder se bomo zaupno nanj obračali.

Ali kaki pa naj pridemo k Jezusu pred tabernakelj? Prazni? Da! le pridite prazni posvetnih skerbi, prazni posvetnega duha; polni pa svetih čednosti, polni duha Kristusovega, polni svete ljubezni! Ni treba, da bi prišli v bogati obleki, ni treba, da bi prišli obloženi z darovi, ne, vsega tega ni treba; treba pa je čednosti, treba pred vsem ljubezni.

Posnemajte tudi v tem sv. Jožefa! Gotovo bi bil večkrat rad s tem ali onim razveselil svojega ljubega otroka, ali kaj, ko je bil vbog?! Nekaj pa je imel vedno in povsod za Jezusa, namreč ljubezen. Ta je gorela globoko v njegovem sercu, ona mu je lajšala delo, ljubezen mu je bila luč, ko je po noči vstal in bežal v Egipt, ljubezen ga je peljala v Jeruzalem, kamer se je vernil iskat dvanajstletnega Jezusa.

Ljubezen, ljubi bravec, ljubezen naj vodi tudi tebe k Jezusu v tabernakeljnu! Vedi, da se sveto rešnje Telo ne sme vzeti iz tabernakeljna, ako na oljarji ne gore sveče. Glej! sveča je podoba ljubezni, ker povžije samo sebe, da gori na čast najsvetejšemu zakramentu. Zato mora tudi v tvojem sercu, ako se hočeš približati tabernakeljnu, goreti iskrena ljubezen!

Ako tudi morebiti drugo ni vse v redu, ako se tudi včasih, kljubu dobri volji, malo spozabiš, ako pa gori v tvojem sercu ogenj ljubezni, o tedaj se ne obotavljaj in hiti k Jezusu! Tamkaj poklekni ves ponižen in poln svetega strahu, kaker kleče angelji, ki obdajajo tabernakelj! In Jezus se bo milostno ozerl na te in te bo ozdravil, on te bo okrepčal in očistil tvojo dušo, da bo bolj bela kaker oljtarjni pert. Sveče na oljtarji bodo vgasnile, tvoje serce pa bo gorelo dalje in dalje v ljubezni do Jezusa. Sveče bodo dogorele, tvoje serce pa bo v ljubezni živelo in gorelo na veke. O Ivani, devici Orleanski, katero so nje sovražniki na germadi sežgali, se bere, da se je našlo nje serce mej pelom čisto, neožgano. Ali ni bilo to očitno znamenje nje velike ljubezni do Jezusa?! Do serca, ki je gorelo ljubezni do svojega nebeškega ženina, do tega serca zemeljski ogenj ni imel nobene moči.

O da bi gorela v takem ognju ljubezni serca vsih ljudi! O da bi zaplamtel v tem ognju celi svet! Ali bi bilo potem še mogoče, da bi se prijel teh serc ogenj strasti?! Ali bi bilo potem še mogoče, da bi serca, goreča ljubezni do Jezusa, da bi ta serca ljubila svet, ljubila greh?! Ne, ne! to bi ne bilo več mogoče!

Zato, prijatelji, hitite h Kralju ljubezni in ostanite prešinjeni svete ljubezni pri njem, koliker časa le morete! Tako bote pravi varihi najsvetejšega zakramenta, pravi in zvesti varihi svojega Gospoda. Tako bote dosegli pa tudi obljubljeno čast: priznanje namreč in spoštovanje od strani dobrih ljudi; zlasti pa čast izvoljenih božjih v svetih nebesih, zakaj ni zastonj pisano: „Kedor pa je varih svojega gospodarja, bo čast dosegel.“

P. V. K.

Sv. križev pot,

najprimerniša pobožnost za postni čas.

Za sveti postni čas je najbolj pripravna pobožnost sv. križevega pota. Svetniki so zelo radi premišljevali Kristusovo terpljenje; mej njimi se najbolj odlikuje sv. Fran-

čišek Serafinski; saj je, koliker do zdaj vemo, prvi mej svetniki prejel pet ran Zveličarjevih. Po zgledu svojega duhovnega očeta so že od nekedaj duhovni sinovi in hčere sv. Frančiška radi premišljevali Kristusovo terpljenje, in pogosto opravljali pobožnost sv. križevega pota. Za to pobožnost je podelila sv. cerkev mnogo popolnih in nepopolnih odpustkov. Da se dobe, pa tirja zdaj sveta cerkev, da je križev pot ali postajski križ blagoslovljen, potem da skesan in pobožno premišljuješ pri vsaki postaji Kristusovo terpljenje, kaker je narejeno na podobi dotične postaje, ali pa sploh Kristusovo terpljenje. Da se pa ne boš razvadil, ali da se ti križev pot ne bo pristudil, premišljuješ kaj je Kristus terpel pri vsaki postaji zavoljo ternjeve krone. Ko drugič moliš križev pot, lahko premišljuješ pri vsaki postaji Kristusovo bičanje. Ker so ga dobre dve ur, preden so ga križali, nevsmiljeno bičali, se rane niso zacelile pod težkim križem; skelele so ga in kervavele so. Kako lepe nauke ti daje Kristus na križevem potu, ako si mehkužen in len v dobrem! Lahko premišljuješ pri vsaki postaji, kake bolečine je delal Kristusu težki križ. Zdaj ga nosi na rami, zdaj pade pod njim na tla; nazadnje ga nanj pribijejo, in pokoncu postavijo v zemljo. Pri 13. in 14. postaji še le prav vidiš, kako strašni bruni sta, kako okervavljeni, in kolike luknje žrebljev imata! O kako terda je bila postelja za vmirajočega Jezusa! Ko to premišljuješ, poglej, ali tudi ti poterpežljivo nosiš svoj križ. Svoj križ imej vedno za nekak košček pravega Kristusovega križa s Kaljvarije.

Ko moliš križev pot, tudi lahko premišljuješ, koliko je terpelo Jezusovo Serce pri vsaki postaji.

Pri vsaki postaji moreš premišljevati grehe, za katere Jezus terpi in pokoro dela na križevem potu, ali pa čednosti, katere vidiš na zveličarju, ko nosi križ iz mesta Jeruzalema na Kaljvarijo.

Ako le res ljubiš križanega Jezusa, se ne boš naveličal opravljati pobožnosti sv. križevega pota. Le dobro prevdarjaj: 1. Kedo terpi? 2. Kaj terpi? 3. Kako terpi? 4. Za koga toliko terpi? 5. Zakaj prenaša tolike bolečine in toliko terpljenje? Skerbi, da boš imel veliko sočutje s ter-

pečim Jezusom, ko premišljuješ njegovo bridko terpljenje. To sočutje ali žalost te mora nagibati, da boš svoje grehe obžaloval; pravo kesanje in žalost čez storjene grehe mora pa v tebi prižgati preserčno ljubezen do zveličarja. Posebe pa skerbi, da boš posnemal ne samo Jezusovo poterpežljivost, temveč tudi druge čednosti: njegovo pokorščino, ponižnost, krotkost, ljubezen, čistost, vboštvo, zmernost v jedi in pijači itd. V tem obstoji poglavitni namen, ko premišljuješ Kristusovo terpljenje, ali pa moliš sv. križev pot.

P. A. F.

Življenje sv. Frančiška,

pisano od treh njegovih tovarišev, kateri so nekedaj
ž njim občevali.

P. H. R.

XXIV. POGLAVJE.

Kako je hotel, da naj vsaki brat kakšenkrat dela ročna dela.

Mlačne, kateri se nobenega dela radi in ponižno ne poprimejo, je rekel blaženi Frančišek, da bo Gospod pljunil iz svojih ust; nigdar ni pred njega stopil lenuh, da ga ne bi bil ojstro pokregal. Tudi je sam blaženi, vsake popolnosti zgled, sè svojimi rokami ponižno delal, ne dopuščajoč, da bi pošel brez koristi najmanjši del najboljšega daru, časa. Rekel je namreč: »Jaz hočem da se vsi moji bratje trudijo in ponižno vadijo v dobrih delih, zato da ne bomo ljudem nadležni in zoperni, da se serce in jezik ne prederzne, da bi zoper vas govoril.¹⁾ Ako pa kateri ne znajo delati, naj se navadijo«.

Dobiček pa in zaslužek dela, je rekel, da naj se porabi ne po volji delavca, mariveč po volji gvardijana ali družine.

---

¹⁾ V latinskem je to nekoliko drugači povedano, namreč: »da bomo ljudem menj nadležni in da serce ali jezik v praznovanju meja ne prestopi«.

XXV. POGLAVJE.

Kako je prerokoval, da bo učenost pogubna.

Blaženega Frančiška je jako žalilo, ako je videl, da se čednost zaničuje, išče pa učenost, ki napihuje, posebno ako gdo ni ostal v poklicu, h kateremu je bil poklican v začetku. Rekel je namreč: „Bratje moji, tisti, ketere vleče hvala učenosti, bodo našli na dan britkosti svoje roke prazne. Zato bi rad, da bi se bolj vterdili v čednostih, da bi imeli, ko bo prišel čas britkosti, Boga sebo v svojih stiskah, ker bo prišla britkost, ko se bodo bukve, za nič koristne, vergle v okna ¹⁾ in v temne in skrite kraje“. Tega ni rekel, kaker mu ne bi bilo ljubo branje svetega Pisma, mariveč da bi odvernili vse od nepotrebne skerbi za učenje ker je hotel, da bi bili bolj dobri od ljubezni kaker vešči puhle učenosti. Misli je tudi na čase, kateri niso bili daleč, ko je naprej vedel, da ima učenost biti vzrok pogube; zato je nekega od tovarišev, kateri se je preveč bil vdal učenju pridiganja, v prikazni po smerti pokregal in mu zabranil in mu vkazal, da naj si prizadeva hoditi po poti ponižnosti in preprostosti.

XXVI. POGLAVJE.

O popolnem načinu pokorščine, ki ga je učil

Sveti oče je rekel svojim bratom: „Na prvo besedo zveršite vkazano, in ne čakajte, da se vam vdruči vkaže, ker sem vam rekel, da ni nič nemogočega, ako prevdarite in presodite to, kar je v mojem povelju; ker tudi, ke bi vam jaz vkazal več kaker morete, sveti pokorščini ne bo manjkalo moči“.

XXVII. POGLAVJE.

Kako je popolnoma pokornega primeril merliču.

Enkrat je blaženi Frančišek sede pri svojih bratih zdihnil, in takole rekel: „Komaj se najde na vsem svetu redovnik, kateri dobro sluša svojega predstojnika“. Precej

¹⁾ Omare.

so mu tovariši rekli: „Oče, povej nam, kakšna je popolna in najvikša pokorščina“. Odgovarjajoč jim, popiše pravega in popolnega pokornega pod podobo merliča, takole: »Vzemi telo brez duše, in deni tisto telo, kamer ti je všeč. Videl boš, da se ne bo zoperstavljalo gibanju, niti preminjalo mesta niti zahtevalo, da je deneš na prejšnje mesto. Ako se povikša na sedež, ne gleda gori, temuč dolu. In tisti je v resnici pokoren, kateri ne presoja, zakaj se ga prestavlja, ne skerbi, kam ga denejo, niti sili, da ga prelože. Ako dobi visoko službo, se derži navadne ponižnosti, in koliker bolj ga časte, toliko nevrednišega se ceni.

Sveto pokorščino je imenoval natančno in priprosto zverševanje tega, kar je bilo vказano in ne izprošeno. Najvikša pokorščina, pri kateri nima nič ne meso ne kri, pa mu je bila prava tista, v kateri se po navdahnjenju božjem gre mej nevernike, naj si bo vže v dobiček bližnjega ali pa iz želje marterništva; to pa prositi, je sodil, da je Bogu jako dopadljivo.

Korist iz premišljevanja svojih napak.

P. A. M.

II. POGLAVJE.

Naši pogreški nas ne smejo zbegati.

„Žalost, ketera je po Bogu, obrodi stanovitno pokoro k zveličanju; posvetna žalost pa prinese smert“, govori sv. apostelj Pavel. (II. Kor. 7, 10.) Žalost more biti tedaj nekaj dobrega, ali pa tudi nekaj slabega, kakeršni so namreč učinki, ketere v nas napravi. V resnici obrodi več slabega kot dobrega; zakaj od dobrega sadu obrodi le to dvoje: vsmiljenje in pokoro; od slabega pa to šestero: strah, lenobo, jezo, sumljivost, nevošljivost in nepoterpežljivost. Zato govori modri: „Žalost jih je veliko vmorila in ona nič ne pomaga“ (Sirah 30, 25); zakaj iz studenca žalosti izvirata le dva dobra potoka, šest pa slabih. Sovražnik našega zveličanja si za to na vso moč prizadeva,

da bi nas pripravil do te škodljive žalosti; da bi se mu pa to tem lažje posrečilo, da bi dušo spravil v maloserčnost in obupnost, jo najprej skuša zbegati. Vzrokov najde kmalu dovolj za to. On nam šepeta: „Kedo bi ne bil žalosten, da je najvišje Veličastvo razžalil, da je neskončno dobroto zaničeval in serce najboljšega očeta ranil!“

«Gotovo žalovati moramo zarad tega,» govori sv. Frančišek Saleški, «toda to se mora zgoditi s pravim kesanjem, ne pa z mračno nejevoljo in jezo. Zakaj pravo kesanje, kaker vsako božje navdihnjenje je mirno, «v pišu ni Gospod». Kjer prične nemir in zbeganost, tam beži zveličavna žalost in se vmakne pogubljeni. Ta pogubljiva žalost zbega dušo, jo stori nemirno, obudi v njej prevelik strah, ji pristudi molitev, obteži duha, ji vzame premišljenost in razsodnost, odločnost in serčnost, kratko, vzame ji vse moči. Podobna je ostri zimi, ki oropa naravo vse lepote in stori, da oterpejejo živali na polju; enako taka žalost oropa dušo lepote, zavre in zlomi vse njene moči».

Na tej podobi se spozna marsiketere duša in vidi, koliko si je škodila, ker se je zaradi svojih pogrškov prepustila nemiru in zbeganosti.

Z gorečnostjo je bila pričela in serčno je nasledovala božjega učenika na potu svojih dolžnosti, čeravno se je s trdom vspenjala na sterma Kaljavarijo. Toda zdaj pade in zbeganost je tukaj. In zopet se vzdigne; pravo kesanje in sv. odveza je zopet vse popravila. Zastonj! Duša vedno vpira svoj pogled na storjeno pregreho, bojazljivo se poprašuje, šteje rane, ki so se komaj zacelile, nemirna in nejevoljna postane in zlo se vedno bolj množi, zakaj nobena reč ni toliko kriva, da nam ostanejo naše pregrehe, kaker če jih hočemo z nepoterpežljivo gorečnostjo iztrebiti. Mej tem časom duša le malo napreduje v dobrem.

Ona ne teče več, temuč le počasi se vleče naprej; nezadovoljna je sè seboj in skoraj tudi z Bogom samim; nobenega zaupanja več ne stavi v molitev, in pri prejetju svetih zakramentov ne občuti družega kot strah. Tako gre to naprej, dokler ji kaka izredno dobra spoved ali duhovne vaje ne povernejo za trenutek prejšnje gorečnosti. Ako pa vkljub temu prenovljenju ostane nemirna,

ji bodo prejšnji pogreški ali pa novi njeno otožnost podvojili; hitremu teku bo sledilo počasno laženje in ako je Bog ne obvaruje, bo iz samega strahu in prevelike bojazljivosti zapadla neki pogubljivi oterpnelosti.

Vboga duša, kako si obnemogla pri svojem prizadevanju! Na potu zveličanja si dobro tekla, kedo te je zaderžal, vpraša apostelj. «Vzrok je nemir» odgovarja sveti Frančišek Saleški. «Ke bi pri svojem spotikanju ne bila postala zbegana, ke bi bila ostala serčna, bi pri drugi zapreki ne bila padla». Zato naš svetnik tako vneto govori, da bi tudi drugim pridobil oni tako zaželeni mir, ki je bil vedno najljubši in stanoviten gost njegovega serca. Zato priporoča tako goreče notranji mir, poterpežljivost, posebno poterpežljivost sè samim seboj.

On govori: «Naj nas ne begajo naše nepopolnosti. Varujte se prenagljenja in nemira, ker nas nobena reč bolj ne zavira na potu popolnosti. Zakaj se ptice in druge živali zadergnejo v zaderge, ako ne zato, ker sè vso silo na vse strani vlečejo, da bi se rešile vezi, pa se s tem le še bolj zapletejo? Ravno tako se tudi mi ne bomo rešili zaderg nepopolnosti z naglostjo in nemirom, temuč toliko bolj in morda za vselej bomo v njih ostali. Poterpežljivo čakajmo duhovnega napredka in mesto, da bi bili nemirni zaradi preteklosti, si raje prizadevajmo, da bomo v prihodnje toliko hitreje napredovali.

Ne bodimo nemirni zarad tega, ako smo v vaji čednosti vedno le novinci; zakaj v redu pobožnega življenja mora vsaketeri misliti, da je le novinec, saj je življenje le čas poskušnje. Ni ga bolj gotovega znamenja, da ni človek le novinec, temuč da zasluži iz reda zapojen biti, ako se ima vže za takega, ki je sv. obljube napravil. Zakaj po vodilu tega reda ni slovesnost obljub, temuč njih spolnovanje to, ker stori novincea za profesa, takega, ki je obljube napravil. Obljuba pa ni popolno spolnjena, dokler še kaj manjka. Dolžnost, Bogu služiti in v njegovi ljubezni rasti, pa traja do smerti. Pa rekel bo kedo: Ako sam spoznam, da po lastni krivdi v čednosti nič ne napredujem, kako se morem pri tem vbriniti žalosti in nemiru? Na to odgovorim: Obžalovati moramo seveda svoje grehe; pa obžalo-

vati jih moramo sè serčnim, stanovitnim in mirnim, ne pa z nemirnim in obupnim kesanjem».

Iz teh, še bolj pa iz naslednjih besed svetnikovih spoznamo, kako on ne samo pravičnim in nedolžnim, temuč tudi grešnim dušam priporoča poterpežljivost sè samimi seboj. On pravi: „Ako tudi kedaj padeš v greh nepoterpežljivosti, bodi miren in hitro se verni h krotkosti. Ti le preveč misliš na to, kako te napada lastna ljubezen. Ti napadi ti ne bodo nikedar nevarni, dokler si miren, dokler ne postaneš nejevoljen, dokler jim nasprotuješ v svojem sercu. Mirno hodi naprej, ne hrepeni toliko po miru svojega duha in tolikanj več ga boš imel. Poterpi sè seboj, naj te ne begajo tvoje nepopolnosti, vsaki dan vnovič prični. Mesó se da sicer mertvičiti, ali toliko premagati se ne da, da bi se več ne vperlo. Ako moramo pred hudim, pred grehom bežati, se mora to mirno zgoditi, ne da bi nas zbegalo; ker sicer bi vtegnili na begu pasti in sovražnik bi nas vjel in vmoril. Tudi keder pokoro delamo, se mora to v miru goditi, da lahko rečemo sè spokornim Ezechijem: „Glej, v miru je moja najgrenkejša bridkost“. (Iz. 38, 17). Le greh mora zbuditi našo nevoljo in zopernost; pa tudi tej zopernosti mora biti primešana sveta tolažba in sveto veselje. Kedor se je vsega Bogu izročil, ta se bo žalostil le zarad tega, da ga je kedaj razžalil; pa ta žalost se mora spremeniti v globoko in mirno ponižnost, ketera stori, da se v polnem zaupanju v božjo dobroto zopet vzdigne. Pravim torej, ne vdaj se jezi in ne begaj se, ako si bil zbegan; ne bodi razburjen, ako si bil razburjen; ne bodi nemiren, ako so te sitne strasti nemirnega storile, temuč potolaži svoje serce in izroči ga mirno v roke božjega Zveličarja. Vterdi se v poterpežljivosti sè seboj, če tudi spoznaš, da si reven.

Zarad kakega pogreška se ne vdaj zbeganju, temuč s ponižnim in ljubečim srcem se poln zaupanja obrni k dobremu Bogu in bodi terdno prepričan, da boš od njega dobil potrebno pomoč za poboljšanje.

Naj bo greh kakeršenkoli, mirno prosi Gospoda odpuščenja; reci mu, da si prepričan, da te on ljubi in da ti bo odpustil. Vselej stori tako in sicer mirno in priprosto“.

Da bi ta pogubljeni nemir zaterl, si je sv. Frančišek Saleški posebno prizadeval, pokazati njegov navadni vzrok in ta je: samoljubje. Vže sv. Terezija je rekla: „Prava ponižnost stori, da duša, čeravno je žalostna zaradi svojih pregreh, vendar ni zbegana, da razum ni zatemnjen in sence ni merzlo. Nasprotno, ta žalost ji daje veliko tolažbo.

Duša je sicer žalostna zaradi razžaljenja božjega ali ob enem je še z večim zaupanjem na božje vsmiljenje napolnjena. Dosti je razsvitljena, da spozna svojo ničevost, da pa tudi hvali Boga za njegovo prizanesljivost. Ona napačna ponižnost pa, ki pride od hudobnega duha, ne daje nobenega razsvitljenja za dobro. Tukaj se zdi, da hoče Bog vse z ognjem in mečem pokončati. Ta napačna ponižnost je ena najbolj škodljivih, najbolj svetlih in prekanjenih znajdeb hudobnega duha, kar jih poznam“.

To je vzrok, zakaj je zbeganje po grehu, tako splošno in vsakdanje zlo. Neki pobožen duhovnik pravi: „Ponižati se zaradi svoje grešne revščine je nekaj dobrega; pa malo jih to razume. Nemiren biti in jeziti se, to zna vsak; in vendar je to slabo, ker se v tem skriva samoljubje“.

To poterjuje tudi Friderik Ozanam na svoj duhoviti način: »Dve versti prevzetnosti ste; prva najnavadnejša in najmanj nevarna je, keder je človek sam sè seboj zadovoljen; druga, keder je sam sè seboj nezadovoljen, ker je velike reči od sebe pričakoval, zdaj pa vidi, da se je motil. Ta druga prevzetnost je mnogo bolj zvita in nevarna“.

Sv. Frančišek Saleški preganja to pod krinko ponižnosti skrito samoljubje po vseh njegovih skrivnih potih. Ona vihrava gorečnost duše, ne da bi ozdravela, temuč, da bi spoznala, je li ozdravljena; ona skrita jeza, v kateri človek noče pomiriti svoje vesti; ona otožnost in ono vedno premišljevanje lastnih pregreh; ono zdihtovanje bolj pred ljudmi kot pred Bogom, sè skrito željo, da bi ga ljudje pomilovali; vse to omenja modri učenik in dokazuje, »da pride vsa ta kisloba od enega dušnega vodnika, ki se imenuje samoljubje«.

„V krotkosti se najbolj vadimo, ako jo na lastno osebo obračamo, da se namreč nikedar nad seboj ali nad

svojimi nepopolnostmi ne jezimo. Pamet sicer tirja, da grehe obžalujemo, ne tirja pa, da bi se ta žalost v jezo in zopernost nad nas same sebe sprevergla. V tej zadevi se mnogi zelo pregreše, ker se jeze nad svojo jezo in tako jezo vedno gojijo v sercu. Ta jeza nad seboj vedno bolj krepí prevzetnost. Lahko se sramujemo svojih pregreh, pa zaradi tega ne smemo biti zbegani in potežti, ker je to znamenje samoljubja, ki se jezi zaradi tega, da nismo popolni.

Preveč se brigamo sami za se, in to je vzrok, da tako hitro zgubimo mir duha. Preveč sami sebe cenimo in ravno zato se čudimo, smo zbegani in nejevoljni, ako se kaj pregrešimo ali kako nepopolnost na sebi zapazimo. Mislili smo, da smo vže vterjeni v dobrem, da smo vsi odločni in stanovitni. Zdaj pa spoznamo, da temu ni tako, da smo zopet padli. To nas vznemirja in žalosti, ker smo se motili sami nad seboj. Pri vsakem padcu se moramo varovati zbeganosti in napačnega sočutja sè samimi seboj, ker to izvira iz prevzetnosti.

To vodilo nam daje ljubeznivi svetnik pri naših praznih skerbah in vznemirjenju, ki izvira le iz samoljubja. On ima sočutje sè slabotnim in vbogim srcem in nas uči, da moramo ravnati ž njim tako: »Ne terpinči svojega serca, če je tudi nekoliko zašlo; temuč krotko ga pokaraj in pelji ga nazaj na pravo pot. Ljuba duša! ako si padla v greh, preišči svoje serce in vprašaj ga, ali nima trdnega sklepa Bogu služiti. Gotovo bo odgovorilo, da ga ima in da hoče raje vmreti kot ta sklep opustiti. Vprašaj ga: »Čemu se pa zdaj spotikaš? Zakaj si tako bojazljivo?« »Osupnjeno sem, samo ne vem kako; teži me pa le hudo«. Oh ljuba duša, odpustiti mu moramo, ker ni padlo zaradi nezvestobe temuč zaradi slabosti. Vže v jutru prični s tem, da svoje serce postaviš v neko mirno stanje, čez dan ga večkrat opominjaj k miru in ohrani ga v svoji oblasti. Ako padeš, ne prestraši se, ne bodi zbegan, temuč ponižaj se in spravi svojega duha zopet v ravnotežje. Reci sam sebi: Le serčnost, duša moja; grešila sva sicer, toda le naprej in bolj paziva na se. Nejevolja zaradi naših grehov mora toraj mirna biti, ali ob enem tudi stanovitna in ne-

spremenljiva. Šodnik bo hudodelca toliko bolj pravično kaznoval, koliker bolj mirno in pametno bo sodil. Tako tudi sami sebe bolj kaznujemo z mirno in stanovitno žalostjo, kot z naglim kesanjem in jezo.

Veruj mi, Filoteja, kaker krotke in ljubeznive besede očetove prej poboljšajo otroka, kot naglo, hudo in razburjeno grajanje, ravno tako bo naše serce prej napolnjeno, s pravim kesanjem, ako sami sebe sočutno in krotko grajamo, kaker pa, če smo vsi nejevoljni zavoljo svojih pogrškov. Ako pa tako krotko svarjenje serca ne gane, smemo sicer poskusiti z resnejšim in krepkejšim očitanjem, vender mora tudi tukaj biti prava mera in ona velika otožnost in razburjena nejevolja se mora spremeniti v sveto zaupanje v Boga, po zgledu onega velikega spokornika, ki je svojo poterto dušo tolažil, rekoč: „Zakaj si žalostna, moja duša, in zakaj me motiš? Zaupaj v Boga; ker še ga bom hvalil: on je pomoč mojega obličja in moj Bog“. Ps. 41, 12.

Jasno je, da v vseh teh ljubeznivih in zanesljivih svetih ni ne ene besede, ki bi dušo v njenem grešnem stanu pri miru pustila ali v greh zazibala. Kedo bi pa tudi mogel spati, ako ima kačo v naročji? Kedo bi se ne tresel, posebno ako si je v svesti smertnega greha; kedo bi se ne bal, ako se spomni na smert, ki v trenutku lahko kaznuje njegov greh z večno kaznijo in večnim grizenjem vesti? Ali se ne bo človek na vso moč potrudil, da se reši tega sovražnika, ki ga vsaki trenutek lahko pahne v brezno nezmerne nesreče? In ako ima človek tudi le majhin greh na svoji vesti, kako bi mogel terpeti ta Bogu tako zoperni madež na svoji duši, kako bi mogel nositi to težo, ketera polagoma človeka potegne v brezno smertnega greha? Ljubeznivi sv. učenik nam hoče le olajšati odterganje od greha in zato nas tako svari pred nemirom in zbežanostjo. Razburjenost in jeza ne obrodi nič dobrega. On dela kot spreten in skušen zdravnik, ki ve, da se mora z bolnikom pri kaki težki operaciji lepo in milo ravnati in, da se ta operacija hitrejše in vspešniše opravi, koliker bolj mirno se zverši. Zato hoče dušo v miru vterditi.

Kar je on drugim svetoval, v tem se je vadal sam pri svojih nepopolnostih. Lepše ne moremo skleniti to poglavje, kaker z besedami enega njegovih življenjepiscev: »Ko sem bil nekega dne tako srečen, da sem mogel ž njim se pogovarjati o duhovnih rečeh, sem rekel mej drugim tudi to, da tudi majhini grehi serce zbegajo in nemirno store. Pa komaj sem bil to izrekel, že mi je odgovoril: »Oprostite, majhini grehi nas ne smejo zbegati, pač pa nam ne smejo dopasti; zakaj ta nemir nam stori samoljubje, ki se jezi nad težavami v vaji čednosti in nad tem, da moramo vedno v novič pričenjati; stud nad grehom pa je delo milosti božje, ki nas napolni s kesanjem, ker smo svojega ljubega stvarnika razžalili«.

»Kaker ni, po gerški bajki, Antej v boju s Herkulom nikedar padel na tla, da bi se precej zopet ne vzdignil in se še z večo vnemo boril, tako se je obnašal tudi ta velikodušni mož, ako je keterikrat padel v boju sè svojim hudim nagnenjem. Serčno se je zopet vzdignil, ter hodil mirno naprej svojo pot, ne da bi bil prestrašen in vznemirjen«.

Socijalni odlomki.

P. S. Z.

(Dalje.)

Zakaj peša blagostanje nižjih stanov.

Videli smo, kaj je socijalno vprašanje in pogledali nekatere splošne vzroke razpadanja družabnega življenja. Poglejmo nadalje nekatere posebne vzroke, zakaj propadajo posamezni stanovi.

Začnimo z delavci, ker se v tem času socijalno vprašanje ž njimi najbolj peča.

Delavcem prištevamo vse tiste, ki nimajo posestva, ne kakega gotovega premoženja, ampak živijo sebe in družino z delom svojih rok po tovarnah, premogokopih, rudokopih, po raznih delavnicah in pri različnih podjetnikih. Stanje

teh je primeroma zelo neugodno, čeravno se je v njihovo korist na socialnem polju v zadnjih letih še največ storilo.

Razen že prej imenovanih splošnih vzrokov socialnega vprašanja, smemo ko vzroke njihovih slabih razmer pridejati še naslednje.

Delavci dobivajo pogosto slabo plačo od svojih gospodarjev ter morajo večkrat spodrivani od tujih delavcev sprejeti delo še za manjše plačilo, ali si morajo pa na tujem kruha iskati. Če pride bolezen ali onemoglost, ali če njih gospodar propade in si poprej niso mogli ali tudi niso hoteli kaj prihraniti, so navezani na milost drugih ljudi, dokler ne pride kaka pomoč.

Ker večino izdelkov napravljajo stroji, nima delavec več nekdanjega veselja do dela, saj skorej nikedar ne more zadovoljen reči: to sem naredil, to je delo mojega truda in napa. Delo je zato bolj zoperno. Poleg tega vidi bogate tovarnarje in podjetnike, svoje gospodarje, veselo živeti, samega sebe pa preziranega, in polasti se ga nekaka nezadovoljnost, čuti se nesrečnega in če je v slabih tovarišijah in po branju brezbožnih časopisov in knjig zgubil še tolažbo sv. vere in zaupanje na Boga, ni čudno, da se mu vseli v serce sovraštvo do bogatejših, ki pelje do vporov in pogubonosnih nazorov socialnih demokratov.

Nekedaj je delavec veljal pri gospodarju za domačina pri hiši, skorej za uda njegove družine. Razmerje mej njima je bilo prijazno in prijateljsko. Sedaj se po tovarnah in pri večih podjetjih čuti za mrtvo orodje, ki služi gospodarju le za njegov dobiček. Gospodarji so preveč pozabili, da ima delavec tudi dušo po božji podobi vstvarjeno in z najsvetejšo kervijo Jezusovo odkupljeno. Negdanjo kerščansko ljubezen je spodrinila olika napetosti. Tudi ta pospešuje nezadovoljnost. Zraven tega pa mnogi delavci tudi veselja družinskega življenja nimajo, Neketeri so celi teden od doma, drugi so doma le po noči, tretji pa skorej nikoli; otroci komaj poznajo očeta, žena komaj moža; drug drugemu so preveč tuji, radosti družinskega življenja nimajo, nihče jim ne sladi grenkih ur napornega dela. Omeniti je treba tudi, da enolično tovarniško delo ali delo po rudokopih ne vtrudi samo telesa,

ampak mori tudi duh. Prah, neprijeten smrad, vročina, ropot strojev in druge okoliščine, vse to deluje na človeka slabo, posebno če je delo dolgotrajno. Dela ga nekako čmernega, da se mu še misliti ne ljubi.¹⁾ Tudi od tod prihaja nezadovoljnost.

Toda prezreti ne smemo, da je zopet tu največ kriva brezbožnost, vsled ketere se je versko in nravno življenje delavcev mnogo poslabšalo. Slabo deluje na nramnost delavcev, če delata skupno v istih prostorih oba spola. Mnoge samske osebe stanujejo pri tujih ljudeh, kar ima pogosto žalostne nasledke posebno po mestih. Vzgoja delavskih otrok se ne redko preveč zanemarja, slabih zgledov ne manjka in če je še mati delavka v tovarni, mora otrok terpeti škodo na telesu, še bolj pa na duši. Kjer se pa zanemarja versko življenje, skrunijo nedelje in prazniki, opušča molitev, tam je doma pijančevanje, nesramnost, upori, nezadovoljnost. Brez Boga morajo tudi delavci priti do propada.

Koliko so krivi delavskega vprašanja socijalni demokrati, o tem bomo spregovorili pri drugi priložnosti.

Sedaj pojdimo dalje in poglejmo, zakaj peša rokodelski stan. Mej temu stanu škodljive vzroke smemo

¹⁾ Na potovanju po Vestfaljskem sem se hotel sam prepričati, kaj delajo naši premogarji po nemških jamah. V kraju Marten mi je nadzornik cehe ne samo dal dovoljenje, ampak me tudi sam spremljal v podzemeljske rove. Dobil sem popolno knapovsko obleko, težke črvelje na noge, usnjeno pokrivalo na glavo, s palico v desnici, v leviči svetilnico so me spustili po stroju v kaki poldrugi minuti tristo metrov globoko pod zemljo, kjer kopljejo premog. Nemo temo motijo tu le konji s svojimi kopiti, ki vozijo premog v nalašč zato pripravljenih železnih vozičkih in delavci, ki votlijo s svojimi kladivi in sekirami zemljo. Eden leži v enem kotu, drugi koplje sključen drugod, svetilnica mu daje najpotrebnišo svetlobo, stroj pa zrak dovaja. Tu greš navzdol, tam te pelje rov navzgor, zopet drugod se je treba plaziti po vsih štirih, da prideš naprej. Prašen in umazan, potan in vtrujen, žejen in lačen se trudi v slabem zraku v nizkem prostoru sključen na ta ali drugi način vbogi premogar po osem ur na dan. Kedor to vidi, mora reči, da delo ni prijetno, da vse vpliva na delavca vtrudljivo za duha in telo. — Nekje na Hervatskem sem bil v »glazuti«, kjer izdelujejo steklenice. Tu stojijo delavci sicer po konci, toda vročina je tako silna in delo tako enolično, da bi si berž želel biti v premogokopih, ko v »glazuti«.

staviti pred vsem stroje. Ti opravljajo neketera dela hitreje in večkrat na videz bolj natančno, ko človek sè svojo roko. Da so pa stroji rokodelcem škodovali, temu niso krivi mrtvi stroji, ampak prostost, da sme vsakedo vsako delo opravljati ne oziraje se na skupni blager. Bogate tovarne so na ta način vničile mnogo rokodelcev. Nekedanji tkalci so skoraj zginili s poveršja zemlje. In za temi gledajo še mnogi drugi rokodelski stanovi v odpert grob, kterege so jim skopale razne tovarne vsled krivične prostosti v izdelovanju in prodajanju. Škodo pa terpijo tudi drugi, ki tako blago kupujejo, ker je to navadno sicer navidez lepše, pa manj terpežno, ko negdanji domači izdelki.

Nadalje se pogosto zgodi, da združi eden premožen podjetnik vse rokodelske stroke in tako teče ves dobiček njemu v prid, rokodelci so pa le njegovi delavci. Tako so negdaj pri zidanju nove hiše dobili svoj del zidarji, drugi del tesarji, tretji mizarji, ključavničarji, krovci itd., sedaj prevzame vse en sam zidarski mojster ter jemlje lep zaslužek potrebnim rokodelcem.

Mnogo pa škoduje rokodelcem tudi preveliko tekmovanje ali konkurenca. To tekmovanje je, če se giblje v pravih mejah, sicer koristno, ali če tekmuje bogata tovarna ali še celo tovarne tujih držav z domačimi rokodelci, morajo ti slednjič opešati, ker tovarne lahko ceneje prodajajo, pa imajo še vedno lep dobiček, domači pošteni rokodelci so pa prisiljeni odložiti svoje orodje in si iskati kruha ravno pri svojih zatiravcih ko priprosti delavci. Vničeni rokodelci so živa priča, koliko je škodovala napačna prostost v oberti.

Ista prostost je tudi kriva, da razpadajo mali obertniki in kupčevavci. Bogatim je ta prostost v prid, manjšim obertnikom pa v škodo.

Vsi nižji stanovi terpijo in pešajo, a najhujše je gotovo za kmeta ali poljedelca. V družabnem življanju je to zelo obžalovanja vredno, zakaj s tem peša rod po rasti in telesni moči najkrepkejši, najzvestejši do Boga in sv. cerkve, najvdaniši cesarju in gosposki.

Število poljedelcev se kerči. Mnogi se selijo v tuje kraje, doma pa tuji in bogatini kupujejo njihova

posestva, tako da bodo nazadnje še ti, kar jih kljub žalostnih razmer še doma ostane, zaterti in bodo le še najemniki ali kaker jim pravijo neketeri „gosposki kmetje“, t. j. poljedelci na tujih posestvih gospode.

Dolgov i kmetov naraščajo. V Avstriji tiči več ko polovica posestva v dolgovih, ne le manjših kmetov, ampak tudi velikih posestnikov. Krivico bi delali večini gospodarjev, če bi rekli, da so povsod sami dolgov krivi. Res je, da se tu in tam kak lahkomišljen gospodar zadolži po lastni zapravljivosti in nepazljivosti, ali gotovo je pa tudi, da mnoge dolgove napravljajo silovite iztirjatve davkov, zelo veliko tudi dediščine.

Cena poljedelskih pridelkov je padla, prav posebno pri žitu, ker dovažajo ceneje žito od drugod. V nekaterih krajih Amerike in Indije se več na laglji in mnogo ceneji način pridelava, ker je polja več, je bolj rodovitno in se obdelava s stroji. To žito pripeljejo v Evropo in ga še vedno kljub vožnje lahko ceneje prodajajo ko naši ljudje svoje, ter na ta način znižujejo ceno domačim pridelkom, da se zanje v bolj slabih letinah niti toliko ne dobi, koliker se je pri obdelovanju potrošilo.

Škodo delajo poljedelcem tudi prekupci, ki gledajo na to, da koliker mogoče ceno kupujejo, pa drago prodajajo. Lakomnost jih je naučila marsiketero zvijačo. Kjer ni zadrug in potrebnih posojilnic, pade ta in oni kmet v denarni sili takim ljudem v roke, sebi v škodo.

Poljedelce zatirajo tudi preveliki davki, previsoke doklade, in vojaški stan jim pobere pogosto najboljše moči. Mnoge države so se zadolžile, veliko večino obresti mora plačati vbogi kmet, dobiček imajo pa le veliki kapitalisti.

Če prištejemo k vsemu temu še visoko plačo, katero mora dajati poslom, ki jih je še za drag denar težko dobiti, ker se selijo deloma v mesta in razne tovarne, deloma jih vzemo k vojakom, in če omenimo, da se je tudi življenje kmetov samih precej spremenilo, ker imajo vedno več nepotrebnih potreb za obleko, stanovanje, opravo,

hrano, pijačo, veselice, smo navedli s tem glavne vzroke, zakaj propada kmetski ali poljedelski stan.¹⁾

V vsem do sedaj povedanem so obseženi najbolj važni vzroki razpadanja in pešanja onih stanov, s katerimi se ima socijalno vprašanje v prvi versti pečati. Vem, da ž njimi niso zadovoljni ne kapitalisti, ki nimajo ljubezni do nižjih stanov, ne socijalni demokrati, ki so zaverгли nauk Jezusov. Toda s tem ni še nič opravljeno, če kedo neče priznati resnice. Dovolj je, da so vzroki resnični in pravi.

Kedor hoče tedaj rešiti socijalno vprašanje, je treba, da odstrani te vzroke in popravi škodo, katero so napravili. Za to je pa treba združenih skupnih moči; posamezen človek ničesar ne opravi. Pred vsem je treba iskati rešitve po postavnem potu. Po postavah ali zakonih o napačni prostosti je prišlo zlo, z odpravo in zboljšanjem teh postav in zakonov je treba začeti. Priprosti narod, kmet in delavec, obertnik in rokodelce pa more v tem oziru v sedanjih razmerah največ doseči pri državnih, deželnih in občinskih volitvah, ko izbira svoje zastopnike pri vladanju in zakonodajstvu. (Dalje prih.)

Spomini na moje romanje v Sv. Deželo.

(P. E. P.)

6. Palestina.

Preden nadaljujem svoj potopis, ne bode odveč, ako nekako pregledamo s Karmelja, kaker nekedaj Mojzes z gore Nebo, objavljeno deželo, ono deželo, ki je bila od Boga odločena za to, da se na njej zverši naše odrešenje. Akoravno ta dežela ni velika in ne obsežna, ima vendar staro in imenitno zgodovino.

Ime Palestina je pomenilo v hebrejskem najpoprej le deželo Filistejcev, od katerih ima tudi ime. Filistejec pa ne pomeni po naše nič družega kaker ptujca. Šele po Kristusovih časih se rabi to ime v današnjem pomenu in obsegu. Pervotno ime cele

---

¹⁾ Prim. Biederlack: Die sociale Frage, V. Auflage. Zweiter, besonderer Theil.

Palestine je bilo Kanaan. Tamkaj so prebivali Hevejci, Hetejci, Amorejci, Jekuzejci, Amoniti in Moabljan, ki so se po svojem skupnem pradedu imenovali Kananejci.

V svoji previdnosti je hotel Bog podariti to lepo in rodovitno deželo Semovim potomkom. Zato je vzkazal Abrahamu, Taretovemu sinu, okoli l. 2000 pr. Kr., naj zapusti svojo domovino, Ur Kaljdejev. Abraham sluša; v plačilo za to pokorščino pa mu Gospod Bog obljubi, da bo dal enkrat celo Kanaansko deželo v posest njegovim potomkom. To novo domovino pa je moral njegov vnuk Jakob sè svojimi sinovi zavoljo lakote zapustiti in bežati v Egipt, kjer je tudi vmerl. Njegovi potomki pa se v Egiptu v teku stoletij namnože v mogočno ljudstvo, katero izpelje slednjič Mojzes iz egiptovske sužnosti. Po štiridesetletnem popotovanju pride to izvoljeno ljudstvo res v Palestino, ter jo vzame polagoma popolnoma v posest. Več kaker 300 let živi to ljudstvo brez kralja — Bog sam mu je bil kralj. Vladali pa so ljudstvo takrat sodniki, ki so skerbili za to, da so je branili sovražnikov in odvrčali od malikovanja, h kateremu je bilo vedno nagnjeno. Slednjič zaželi tudi izraelsko ljudstva kralja in dobi ga v Savlu, katerega je pa Gospod zaverigel, da je na njegovo mesto postavil Davida. Temu je sledil njegov sin Salomon, ki je sezidal Gospodu prekrasen tempelj. Pod Davidom in Salomonom je dospelo judovsko ljudstvo do verhunca svoje slave in moči. Pod Salomonovim naslednikom Roboamom se je razdelilo kraljestvo v dve kraljestvi, v judovsko, katero je vladala Davidova hiša, in v izraelsko, v katerem so se verstili kralji iz devetih različnih hiš. Obojno kraljestvo je pozabilo na Gospoda Boga, obojno je kaj rado malikovalo, preganjalo preroke in verhu tega ste se kraljestvi še sovražili in prepirali mej seboj, zato pa je prišel za obe kmalu žalosten konec. Izraelsko kraljestvo je zgubilo l. 720 svojega zadnjega kralja, ljudstvo je bilo odpeljano v Asirsko sužnost. Judovsko kraljestvo je izraelsko sicer preživelo, pa tudi za njegove hudobije je prišel plačilni dan; l. 586 mu je bilo razdejano glavno mesto Jeruzalem, in ljudstvo je bilo odpeljano v babilonsko sužnost. Sè suženstvom se je moralo nesrečno ljudstvo pokoriti za svojo nezvestobo in daleč proč od ljubljene domovine so ob babilonskih rekah sedeli, ter jokali, ko so se Siona spominjali.

Sedemdeset let pozneje so dobili od kralja Cira dovoljenje verniti se nazaj v domovino, sezidati zopet mesto in tempelj. pravih kraljev pa odslej judje niso več imeli. Veliki duhovni je bil zopet cerkveni in državni poglavar. Akoravno so imeli judje svoje postave in svojo prostost, so bili pozneje vendar več ali manj zavisni od Perzijanov, Selevcidov, Sircev, Egipčanov in slednjič od Rimljanov. Po vrnitvi iz babilonske sužnosti je nehala polagoma tudi popolnoma razdelitev Palestine v 12 delov, katerih vsaki je bil last enega izmed dvanajsternih rodov, odslej se je delila vsa dežela v štiri večje pokrajine in sicer v Galilejo, Samarijo, Judejo in Perejo.

Še enkrat je zasijala zvezda judovega rodu v prekrasnem blišču, ko so se pod vodstvom pogumnih Makabejcev junaško borili za dom in za vero. Slednjič pa je prišla vsa oblast ptujcu, Idumejcu Herodu, v roke, kateremu je zgodovina v zasmeh dodala ime Veliki. Ta kervoločni kralj je se zvižalo in silo zaterl tudi zadnje potomke rodu Makabejcev. Prišel je tedaj v resnici čas, da se je spolnila prerokba, ki pravi: „Kraljeva palica ne bo vzeta od Juda in vojvoda ne od njegovega ledja, dokler ne pride tisti, ki ima poslan biti, in Njega čakajo narodi“. (1. Mojz. 49, 10) In res, ko so se dopolnili časi, prišel je Zveličar, „v svojo lastnino je prišel, in njegovi ga niso sprejeli“. (Jan. 1, 11). Judovsko ljudstvo je postavilo krono na glavo vsim svojim hudobijam s tem, da je Zveličarja vmorilo na sramotnem križu in da je verhu tega še prevzetno klicalo: „Njegova kri pridi na nas in na naše otroke“. (Mat. 27, 25). — Te besede so se do pičice spolnile. Ker so se judje vperli Rimljanom, zato pride l. 69 po Kr. rimski vojskovodja Vespazijan s strašno vojsko proti Jeruzalemu. Ker pa je bil mej tem za cesarja izvoljen, prepusti obleganje nesrečnega mesta svojemu sinu Titu, ki je prišel z vojsko, ki je štela 80.000 vojakov v spomladi l. 70 pred Jeruzalem. Obleganje je trajalo pol leta. Kar so judje mej tem strašnim obleganjem v svoji terdovratnosti in termi preterpeli, se ne da popisati. Slednjič je bilo nesrečno mesto vzeto in razdejano, (10. avgusta 70) prekrasni tempelj pa zažgan in res, kamen na kamenu ni ostali. Nad milijon judov je vmerlo za časa obleganja deloma junaške smerti, deloma pa od strašne lakote; 97.000 pa je bilo vjetih in prodanih v sužnost. To je žalostni konec judovskega kraljestva; ljudstvo pa se še dandanašnji potika po svetu brez tempeljna,

brez daritev, brez velikega duhovnika. Razkropljeno je to ljudstvo po celem svetu, vendar ne zginje; akoravno večkrat že hudo preganjano, se vendar ni vpognilo, ni vklonilo. Akoravno so judje brez domovine, so si vendar ohranili svojo narodnost, akoravno so brez službe božje, so si vendar ohranili svojo vero. Da, celo judom lastnih vunanjih potez, ne more izbrisati z njih obraza ne čas, ne kraj, ne podnebje. Bog hoče ohraniti to ljudstvo kot živ dokaz svojega razodenja, hoče jih ohraniti, ker ima s tem nekedarj tolikanj ljubljnim ljudstvom gotovo še svoje posebne namene.

Nesrečno judovsko ljudstvo nosi nad seboj božje prekletstvo, katero pa ni zadelo le ljudstva, mariveč tudi deželo, v kateri se je nekedarj cedilo mleko in med. Od razdejanja Jeruzalema do današnjega dne so se tergali narodi za to deželo, razdejali so celo razvalin razvaline, oropali so jo vse njene lepote, tako, da je dandanašnji večinoma puščoba.

Cesar Hadrijan je l. 136 zopet sezidal sveto mesto, toda ni hotel, da bi se imenovalo Jeruzalem, mariveč Elia Kapitolina. Cesar Julijan odpadnik je pa hotel zasmehovati prerokbo, v kateri je Gospod napovedal, da uiti kamen ne bo na kamenu ostal. Zato skliče ošabni trinog s celega sveta jude skupaj, ter hoče, naj se zopet sezida tempelj. Bog pa čudežno stori konec brezbožnemu početju. Res pričnejo od cesarja podpirani judje delo, toda nehati morajo, ker je začel ogenj švigati iz zemlje; tako nam pripovedujejo sveti očetje. Že cesar Konstantin in njegova sveta mati Helena sta okolu l. 330 odpravila v Jeruzalemu paganske tempeljne, sezidala sta prekrasna svetišča in videti je bilo, kaker bi bilo za Palestino nehalo prekletstvo in kaker bi se obetali zopet srečniši časi. Toda že l. 614. prihrumi divji Perzijan Hozroa in razruši vse, kar je bilo svetega, kar je bilo kerščanskega. Leta 636. pa pride Palestina v oblast neusmiljenih mohamedancev. Še enkrat je zasijal žarek upanja, da pridejo Sv. Deželi srečniši časi, ko je l. 1099. vstanovil tam pobožni Gotfrid Buljonski latinsko kraljestvo, toda že l. 1187. so bili kristjani od mohamedanov zopet premagani v bitki pri Hitinu v Galileji; od tedaj še vedno vlada nad svetimi kraji namesto kerščanskega križa turški polumesec.

Pregledali smo prav na kratko zgodovino Sv. Dežele; pogledjmo še kakešna je dandanašnji. Sv. Dežela je, ako izvzamem,

štiri planjave, in sicer planjave Ezdrelon, Tolomais, Saron in El-Gor (jordske planjave), vsa hribovita. Katerikoli pogledaši vidiš berda, griče, hribe in gore, slednje seveda ne dosežejo visokosti naših gor. Sv. Dežela ima troje jezer, Genezareško, jezero Meron in mrtvo morje. Reka, ki bi zaslužila to ime, je v Sv. Deželi ena sama, namreč Jordan. Vse druge vode so komaj potoki, in jih ni veliko; tudi dobrih hladnih studencev je primeroma malo. Vsa rodovitnost je tedaj zavisna od dežja v pomlad in jeseni in od rose po leti. Podnebje je gorko, tako kakor v južni Evropi, okoli Genezareškega jezera in pri Mrtvem morju pa je po leti nezmerna vročina.

Omenil sem že, da je zemlja večinoma puščobna, vendar pa je treba pomisliti, da je puščobna zato, ker ni ljudi, da bi jo obdelovali. Nekedaj se je reklo, da je obljubljena dežela, po kateri se cedi med in mleko. Podnebje je še dandanašnji isto, tla tudi. Ako je tedaj ta dežela v Davidovem času mogla preživiti približno 7 milijonov ljudi, preživela bi jih gotovo lahko dosti več, kakor jih dandanašnji v resnici preživi, nekaj čez 300000, ki so pa za delo večinoma leni. Treba bi bilo le zopet po hribih nasaditi drevesa, obdelati planjave in berda in kmalu bi bila dežela zopet obljubljena dežela. Sedaj pa veljajo o tej nekdanji tako rodovitni deželi besede Jeremija preroka, ki pravi: „Zavoljo gora se bom jokal in žaloval, in zavoljo puščavskih pašnikov bom plakal, ker so požgani; zato nikogar ni, kateri bi skozi nje hodil, in lastnikovega glasu ni slišati, od ptice pod nebom do živine se je vse preselilo in umeknilo“. (Jerem. 9, 10.) Glavni pridelki so oljke, jako sladko vino, pomaranče, limone, fige in vsakoverstno žito.

Prekletstvo, katero je zadelo Sv. Deželo, ni tedaj nerodovitnost, prekletstvo je turški jarem in neznosna turška vlada, ki ne brani niti svojih lastnih podanikov in njih življenja, mnogo manj pa še ptujcev. Turška vlada v grozni svoji nedelavnosti ne podpira ne umetnosti, ne kupčije, ne poljedelstva. Turška vera in turška vlada to je oni bič, s katerim Bog tepe ne le Palestino, mariveč skoraj vse Jutrovo in njegove nekdanje tolikanj slavne narode, tepe jih, ker so zaverгли vir prave sreče, Jezusovo edino zveličavno vero. Kam da pridejo narodi brez Boga, brez katoliške cerkve, tega so nam žalosten zgled kraljestva, na katerih leži — kakor težka mora — turški jarem. Dokaz so nam, da

Bog razbije lahko tudi najmočnejša kraljestva in cesarstva, kaker ilnato lončarjevo podobo, ako se njemu vpro in njemu nasproti ravnajo. Žalibog, da je toliko ljudi slepih za zglede in nauke, ketere nam daje zgodovina — učiteljica življenja!

(Dalje pr.)

Sv. Trojica v Slovenskih goricah.

P. E. L.

A. Zgodovina cerkve.¹⁾

2. Redovniki sv. Avgušтина.

1662—1811.

Grajščak Stubenberški v Gornjem Cmureku si je prilastil, kaker smo že povedali, pravico cerkvenega pravnega zastopnika. Želel pa je tudi preskerbeti cerkvi duhovnike in sicer redovnike. Ti bi namreč k večemu češčenju presv. Trojice lažje postregli romarjem v njih dušnih potrebah. A predlagati škofijstvu duhovnika za cerkev, je pravica cerkvenega patrona, ketere grajščak še ni imel. Pravico patrona za Sv. Trojico si je ob enem lastil tudi admontski opat. Župnijska cerkev Sv. Lenarta je imela namreč za patrona admontskega opata, zategadelj je hotel ta gospod v svoje varstvo vzeti tudi podružnico Lenarške cerkve, Sv. Trojico. Pričela se je okoli l. 1662 pravda zavaljo patronata med admontskim opatom preč. g. Rajmundom plem. Rechling in g. plem. Stubenberg. Dokler ne bi bila končana ta pravda, je določil škof sekovski za Sv. Trojico g. kape-lana J a k o b a M o s n i o c h. To se je zgodilo na prošnjo g. Stubenberga, kaker kaže odlok od dne 22. aprila 1662 podpisan od Janeza Marka, škofa sekovskega.

G. Wolfgang Stubenberški pa, ki je hotel imeti redov-nike za Sv. Trojico, je prosil še istega leta, namreč 13. de-cembra 1662 avguštince, naj bi prevzeli romarsko svetišče

¹⁾ V zadnjem zvezku naj se bere v l. opazki pod čerto na str. 55: Purk-, Porčič (namesto Pörtschitsch); poslednje je, namreč sedanje slo-vensko ime.

v duhovno oskerbovanje. Č. pp. avguštinci so to ponudbo takoj sprejeli in odgovorili g. Stubenbergu že 29. decembra istega leta. Dne 14. febr. l. 1663 je izročil torej ta gospod avguštincem ključe cerkve, račune in vse, kar je spadalo k cerkvi, koliker je bilo to v njegovi oblasti. Iste pravice je dal redovnikom tudi pismo, kaker kažejo odstopne in prepustne listine od dne 1. marca 1663. Nova posest se je takoj naznanila škofu sekovskemu.

Opat admontski pa je zoper omenjeni odstop ostro nastopil in dolgo ni hotel privoliti vanj. Na posredovanje škofa sekovskega se je vender podal ter se prostovoljno odpovedal pravici patrona.

Č. pp. avguštinci slovesno vpeljeni.

Še le ko je bila končana pravda zavoljo patronske pravice, so se mogli avguštinci slovesno vpeljati. To se je zgodilo 16. julija l. 1665. K slavnosti je prišel sam škof sekovski, Maksimilijan Gandolf. Pel je najprej slovesno sv. mašo in pridgal v nemškem in slovenskem jeziku. Potem je pred velikim altarjem izročil redu avguštincev eremitov ključe cerkve in žagrada. Red je zastopal takratni provincijal p. Cezarij Syrott. Navzočen je bil tudi župnik Lenarški. Na to je v navzočnosti škofa tudi Wolfgang Stubenberški dal izročiti p. provincijalju ključe svetnega poslopja, namreč hiše, ki je stala pri cerkvi.

Dne 17. aprilja l. 1667 je isti škof posvetil trojiško cerkev. Letni dan posvečenja je določil tretjo nedeljo po veliki noči.¹⁾

Pobožnost vernikov pa se je tako povzdignila, da je bilo od 19. julija l. 1665 do konca l. 1679 zaznamovanih v žagradski knjigi 1810 branih sv. maš in 137170 obhajanih. Toliko število je narastlo, akoravno sta bila prva leta tukaj le dva redovnika duhovnika.

---

¹⁾ Sporočilo je povzeto iz knjige za zgodovino provincije str. 138; nadalje iz poslanih listin iz iste knjige izvzetih, ki poročajo umeščenje redovnikov in posvečenje cerkve. Isto je razvidno na tabli, ki se je postavila na dan posvečenja za velikim altarjem v spomin.

Zidanje samostana.

Č. pp. avguštinci so prevzeli Sv. Trojico, kaker smo že povedali l. 1663. Duhovnika, ki sta spervega oskerbovala svetišče, sta bila Jožef Prain predstojnik in Tomaž Pullin. Za stanovanje jima je bila pripravljena le navadna hiša, nekak farovž. Stala je, koliker moremo soditi, tamkaj, kjer je še dandenes oddelek za župnijski ured in navadni vhod v samostan. Samostan pa sta že prva dva redovnika začela zidati. Sčasoma so stavbo razširili naprej proti vzhodu in na južno stran nasproti sedanji šoli. To je bilo prvo majhino samostansko poslopje. Blagi g. Stubenberg se je hotel posebno hvaležnega skazati novemu samostanu. Podaril je patrom avguštincem vse zemljišče od cerkve tje do onkraj ceste, kjer je sedaj samostanski vert. Dolžnosti te vstanove so razvidne iz listin od dne 5. apr. l. 1667, namreč ena peta sv. maša na leto in ena tiha sv. maša vsak teden za vmerle iz družine plem. Stubenberg, za žive iz te družine pa so molili en očenaš po vsaki pridigi.

Samostanska družina pa je hitro naraščala. Tri leta po njenem prihodu, namreč l. 1666 najdemo štiri patre tukaj. Leto potem jih je že pet. L. 1671 je bilo šest duhovnikov. Ker prvotno poslopje nikaker ni bilo namenjeno za večjo družino, zmanjkovalo je redovnikom potrebnih celic in shramb. Trojedini Bog, ki je dosedaj tako očitno skerbela za ta kraj, pa je obudil tudi za povečanje samostana blagega dobrotnika. Gospod v negovškem gradu je bil, kaker bome še brali, poseben častivec presv. Trojice na njenem milostivnem kraju. Bil pa je posestnik v Negovi grof Ferdinand Ernest plem. Trautmonstorff. Njega in njegovo soprogo Marijo Elizabeto rojeno grofinjo Rislin je pridobil za povečanje samostana takratni prior pater Frančišek Göpleisl. 1689. Postavil se je nov poseben samostanski oddelek od prejšnje stavbe proti cerkvi. Ta stran ima globok podzid klet in shrambe ter je poglavitno bivališče redovnikov do

dandenes. Presv. Trojica naj blagima dobrotnikoma poverne z večno slavo.

L. 1704. je bilo v trojiškem samostanu že osem duhovnikov in dva fratra. Nešteta je pa bila množica sv. maš in obhajancev na leto. Zakaj ob enem shodu je prišlo po 12 do 16 tisoč romarjev na ta sveti kraj.

Loretska kapela.

Loretsko kapelo je dala postaviti že imenovana grofinja Marija Elizabeta pl. Trautmonstorf, gospa v Negovi. Stroški za to kapelico so dosegli 1800 goljdinarjev takratne vrednosti, ketere je blaga dobrotnica sama plačala. Prizidana je cerkvi na severni strani. Altar ji gleda na zahodno stran. To nas še dandanes najbolj spominja, da je bila prej tudi cerkev obrnjena na to stran. Isti prior, p. Frančišek Göpleis, ki je postavil samostan na vshodni strani, je sezidal tudi Loretsko kapelo l. 1693. Glavna priča nam je, kako goreče so častili Marijo v tistem času.¹⁾

Mimo drugih vstanov je založila imenovana gospa Marija Elizabeta 1000 gld. za večno luč v Loretski kapeli.²⁾

Papež Inocencij XII. je dovolil popolni odpustek vsem, ki obišejo to kapelo na nedeljo v osmini Rojstva Marije Device. Na ta dan se je namreč vpostavila podoba Matere božje.³⁾ (Dalje prih.)

Litanijs Jezusovega Serca.

P. B. R.

(Dalje.)

2. Serce Jezusovo, v materi Devici od sv. Duha vpodobljeno.

Tu se nam kaže Jezusovo Serce ko darilo tretje božje osebe — sv. Duha.

---

¹⁾ Nad vhodom v kapelico v cerkvi je vsekani sledeči napis: Ihre Excell. die hoch und wollgeb. F. F. Maria Elisab., Graffin zu Traut-

25. marca praznujemo skrivnost drugega klica. „Sv. Duh bo prišel v te, in moč Najvišjega te bo obsenčila“, je govoril angelj Mariji. S tem je povedal, da bo Sin božji spočet od sv. Duha, rojen iz Marije Device. Sv. Duh je storil čudež božje mogočnosti v naročju Device Marije, postala je mati Sinu božjega s čudežno pripomočjo sv. Duha. Serce Gospodovo je tedaj tudi sv. Duh daroval človeškemu rodu. Sv. Duh je vstvaril tudi dušo Kristusovo, ki je pravi Bog in tudi pravi človek. Z dušo je oživil telo, Serce Jezusovo, ker ravno serce je središče in sedež življenja. Sv. Duh je najtesneje združil človeško natoro Gospodovo z božjo natoro in osebo večne Besede; tako je postalo Serce Gospodovo Serce božje. In to božje Serce je podaril sv. Duh nam. Čemu? Da bi goreča ljubezen Serca božjega prinesla življenje na duši mertvemu človeškemu rodu; da bi nam bilo to Serce zgled prave ljubezni do Boga, do bližnjega, do samega sebe; da bi nas slednjič spodbujalo božje Serce k vedno večji ljubezni božji, da bi se povsodi užgal ogenj, ki ga je Gospod na zemljo prinesel.

Češčenje Jezusovega Serca je zelo razširjeno v katoliški cerkvi. Ni je škofije, kjer bi ne bilo vpeljano to češčenje. Komu imamo to pripisovati. Njemu, ki nam je podaril Serce Jezusovo, sv. Duhu, ki živi v katoliški cerkvi in jo vodi.

(Dalje prih.)

Podružnica tretjega reda v Loškem potoku.

Nekoliko verstie o veliki sreči, ki nas je doletela prvi petek meseca majnika lanskega leta! Ta dan se je ustanovila pri nas podružnica tretjega reda. Vsi udje smo bili pri spovedi in smo skupno prejeli sveto obhajilo. Po sveti maši so imeli častiti g. pater iz Ljubijane ginljiv nagovor o tretjem redu in potem so sprejemali ude. O, kako smo bili polni veselja ta lepi dan in kako hvaležni našemu pre-

monstorff geb. Grafen Rislin hat zu Ehren der heiligen Jungfrau und Mueter Gotes Mariae diese Lauretakapeln pauen lassen. Anno 1693.

²⁾ Iz izvirne listine od dne 29. sept. 1693 v Freidenau.

³⁾ Iz izvirne listine dane v Rimu dne 28. nov. 1693.

častitemu gospodu župniku, ki so nam preskerbeli že toliko lepega, češčenje sv. Rešnjega Telesa, Marijino družbo, in zdaj še tretji red! Naj jim Bog tisočkrat poverne! Mi pa, dragi bratje in sestre tretjega reda, skerbimo, da bomo natanko spolnovali naše sveto vodilo in tudi drugim vedno lep zgled dajali. To nam izprosi preblažena devica Marija in naš sveti oče Frančišek! Tretjerednica.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine goriške: Lucija (Ivolina) Brezavšček iz Rihemberka, Katarina (Klara) Ličer iz Gor. Tribuše, Marija (Elizabeta) Šuligoj iz Avč.

Dalje se priporočajo: Marija (Eliz.) Pervanja, tretjerednica na smert bolna, in ostale tretjerednice v Podmelcu, posebno dve v dosego neke dobre naprave; Marija Dvoršak v Sarajevem; Marija Kramar, ljubljanske skupščine, za zdravje; Barbara (Eliz.) Hanža, tretjerednica, za zdravje; neka mati priporoča svojega zgubljenega sina, da bi se povernil na pravo pot, in drugega sinu za milost stanovitnosti; neka družina se priporoča v molitev v zelo važni zadevi; neka tretjerednica priporoča svojega moža; neka oseba svojega očeta, da bi spoved opravil; neka druga svoje otroke.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: P. V. K. za ozdravljenje svoje sestre; J. Š., tretjerednica, za rešitev iz sitne zadrege v svetovnih zadevah; neka tretjerednica za pomoč v smertni nevarnosti in v več drugih stiskah; Marija Čretnik za ozdravljenje; Gregor Turnšek v Slivnici za ozdravljenje neke bolne deklice, katero je svetoval priporočiti Lurški Materi božji in ji dati zavžiti nekoliko lurške vode.

Na znanje! — Č. gg. voditeljem III. reda pri podružnicah naznanjamo, da so sv. oče Pij X. na prošnjo preč. gen. min. dovolili, da se da tretjerednikom (po navadnem obredu) enkrat izredno papežev blagoslov. To velja samo za enkrat; sicer pa dobijo tretjeredniki papežev blagoslov dvakrat v letu, kaker do sedaj.

P. S. V.